

Estudi de persones no-usuàries de biblioteques

Abril 2016

Objectius i mètode utilitzat

Les biblioteques públiques són espais oberts i dinàmics de trobada, integració i interacció, on els ciutadans poden relacionar-se, desenvolupar-se en les àrees del seu interès i conèixer la societat que els envolta. **El que és important a la biblioteca**, més enllà de l'edifici i la col·lecció, **són les persones**. Sense usuaris no hi hauria biblioteques.

Saber qui n'és usuari, perquè n'és o bé qui no en fa ús i per què, són dades fonamentals per entendre el present i per millorar el futur d'aquests espais.

A Catalunya més de la meitat de la població (55%) és usuària de biblioteca i la valoren molt positivament. De mitjana li posen un 8,3 de puntuació en una escala del 0 al 10. Amb tot, un 45% de la població de més de 14 anys fa més d'un any que no ha anat a la biblioteca o no hi ha anat mai.

Aquest estudi se centra precisament en **conèixer** el comportament cultural i les percepcions de les **persones no-usuàries de la biblioteca pública**. Per aconseguir aquest objectiu, es va realitzar una enquesta representativa de la població resident a Catalunya de més de 14 anys. L'enquesta va ser telefònica i es va efectuar entre el novembre i desembre del 2015.

Es van contactar 1.205 persones, entre ells la meitat eren usuaris de biblioteca, i l'altra meitat eren persones que no han anat mai a una biblioteca pública o que fa més d'un any que no hi van (no-usuaris i ex-usuaris).

Es va preguntar pel comportament cultural però no només com a consumidors de llibres, sinó també música, actualitat, teatre o cinema i es va tenir en compte que a banda de consumidors podien ser participants actius en entitats o grups culturals. Alhora **en relació a l'espai**, no només s'ha estudiat l'espai públic, sinó que també la llar s'ha pres com entorn de consum cultural. I respecte a l'equipament biblioteca es va demanar per les percepcions que els hi suggereix. Així, en concret es va preguntar per:

- **Qui són:** quins trets diferencials socio-demogràfics tenen les persones no-usuàries respecte les usuàries (sexe, edat, nivell d'estudis, llengua principal, relació amb el mercat laboral, mida del municipi i província de residència).

- **Què opinen:** conceptes relacionats amb què identifiquen la biblioteca, quins factors farien que hi anessin/tornessin, com és/era la biblioteca a la seva escola i quina imatge els hi suggereix la professió bibliotecària.

- **Què fan:** aspectes relacionats amb el comportament cultural.

Hàbits de lectura (llibres, còmics, webs, diaris, àudio-llibres, etc.)

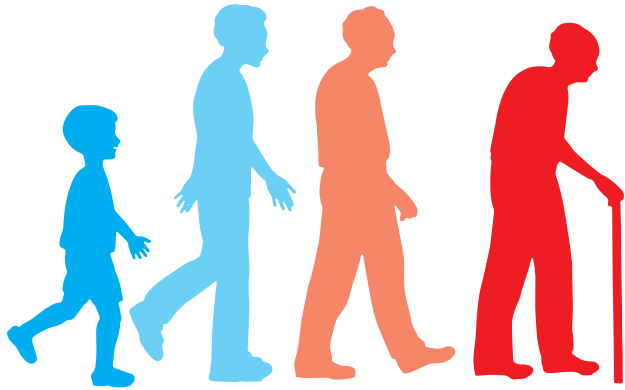
Motius per llegir

La manera com arriben els llibres a les seves mans (préstec, compra, regal, descàrrega, etc.),

Quina llengua prefereixen per llegir, pel cinema o pel teatre

Quan ha estat el darrer cop que ha escoltat música, ha vist àudio-visuals, ha anat al teatre, cinema o a un concert

Quins són els principals llocs per desenvolupar activitats de consum cultural (llar, transport públic o privat, aire lliure o d'altres)

Les persones més grans són les que menys utilitzen la biblioteca pública
(54% no-usuàries en el segment 50-64 anys i 55% en els de 65 anys o més)

Aquest resultat està estretament relacionat amb la major presència relativa de persones no-usuàries entre la població jubilada o pensionista (52%).

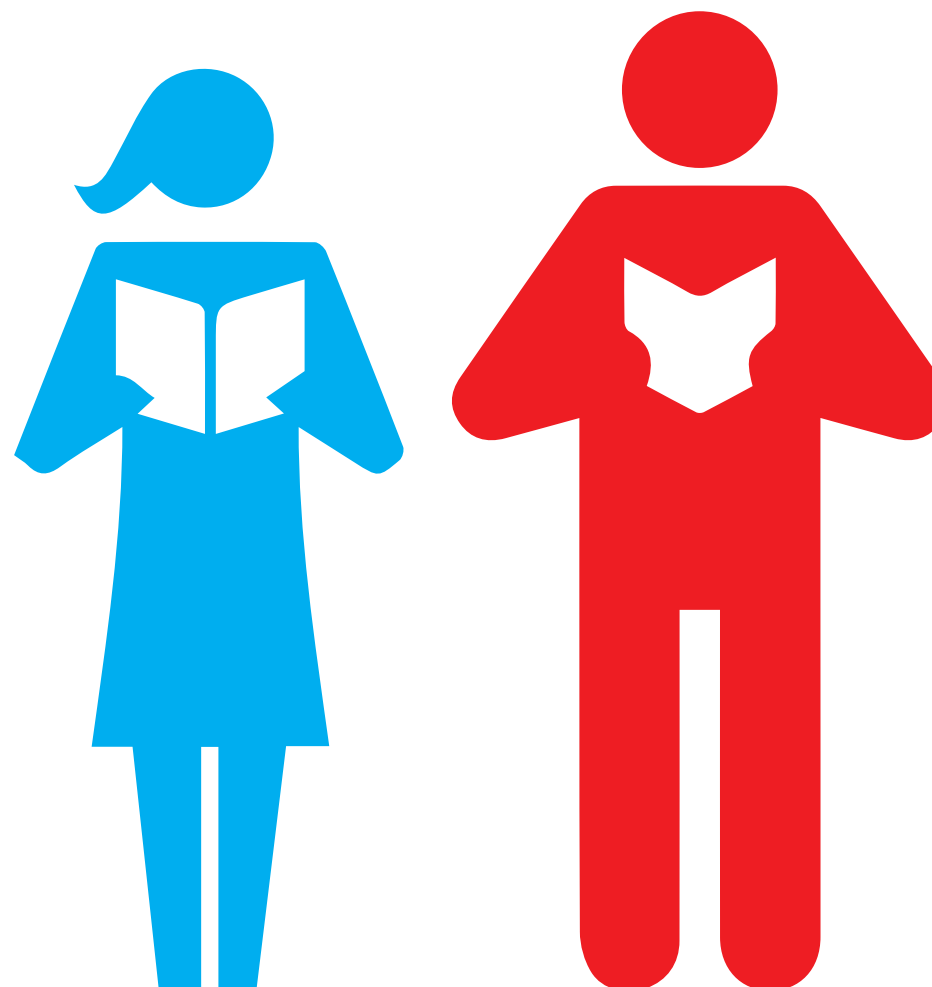
1

La meitat del col·lectiu de no-usuaris (55%) **tenen estudis primaris o inferiors**

1

Pel que fa a les diferències de gènere, **els homes presenten una major tendència a no ser usuaris** de biblioteca (48%)

2

Amb què s'identifica la biblioteca?

La biblioteca s'identifica com un **equipament cultural** (46,6%), amb un recurs per **estudiar** (27,4%) i amb **oci** (14,7%). Només un 1,9% associa la biblioteca a la **tecnologia digital**

3

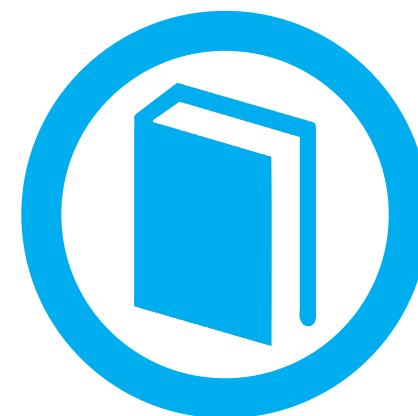
Motius per anar/tornar a la biblioteca

No hi anirien o no hi tornarien el 31,3% de les persones, independentment dels canvis que es fessin en l'equipament.

Les qüestions personals (34%), **la manca de temps** (17,5%) i la manca d'oferta de **novetats** (8%) són les principals raons per no anar/tornar a la biblioteca

Factors per tornar-hi: Bona atenció del personal (9 sobre 10), que el lloc sigui **còmode** (8,6) i una bona oferta de **novetats** (8,6)

4

Hàbits dels lectors

En un 50% dels casos de no usuaris o bé indiquen que **no disposaven de biblioteca escolar** (23%) o bé en **tenen un record negatiu** (27%)

La identificació amb la frase **“intento llegir sempre que tinc una estona lliure”** es dóna en el 78% dels enquestats

5

Motius per llegir

65,9% OCI, més important en les dones (73% vs. 63%)

19,2% usos professionals, més important entre els homes (25% vs. 14%). L'ús professional ascendeix fins el 24% entre les persones ocupades.

12,5% aprenentatge, la meitat dels joves (15-24 anys) veu la biblioteca com un “recurs per estudiar”

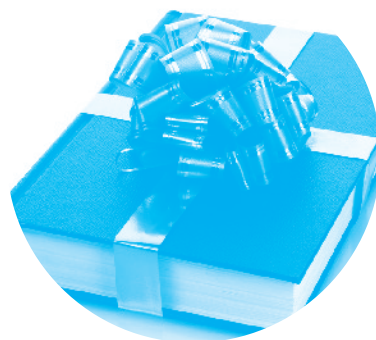
6

El darrer llibre els hi arribat a les mans...

44% compra

Les dones compren més que els homes

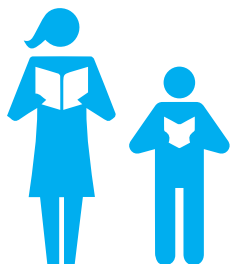
26% regal

Els homes reben més llibres de regal

17% prestats

Les dones presten més llibres

7

Quantitat de llibres electrònics i llibres en paper

81% Afirma no disposar de llibres en suport electrònic

El nivell de formació està correlacionat. Els estudiants destaquen, amb un 22% que tenen 25 o més llibres electrònics

A

31% Té entre 100-499 llibres en paper a casa

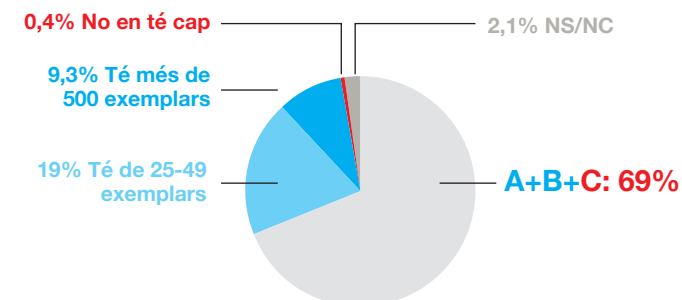
B

24% Té entre 50-99 llibres en paper a casa

C

14% Té menys de 25 llibres en paper a casa

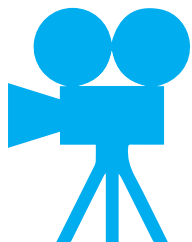

Hàbits culturals

El 79,7% de les persones no-usuàries no són membres de cap grup, entitat o associació cultural. L'afiliació augmenta amb el nivell d'estudis. La dada no difereix de la població en general.

Un 11,8% és membre o ho ha estat d'un club de lectura de biblioteca

La tria de la llengua per la lectura i el cinema és rellevant en el 80% dels casos

En el cas del teatre, el % d'indiferència de la llengua augmenta fins el 28% i ascendeix fins el 53% en el cas de la música

La llar és el lloc principal per llegir (86%), escoltar música (69%) i veure continguts multimèdia (70%)

Llegeixen diàriament: premsa (52,4%) i recursos digitals (46,1%). Els menys emprats són els còmics (1,1%) i els àudio-llibres (3,4%)

El suport paper continua sent el rei per accedir als continguts: 92,8% en el cas dels llibres; 92,4% per les revistes, còmics i 87,3% per els diaris.

Per accedir als continguts digitals es prefereix l'ordinador (69,1%) enlloc del mòbil (52,3%)

El dia abans de l'enquesta...

84,9% havien visionat audiovisuals

76,9% havien escoltat música

Fa més d'un any...

47,2% havien assistit
a un concert

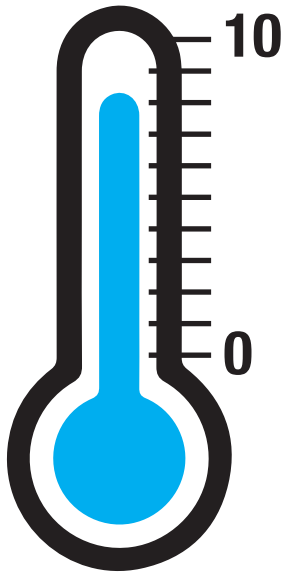

45,5% havien anat
al teatre

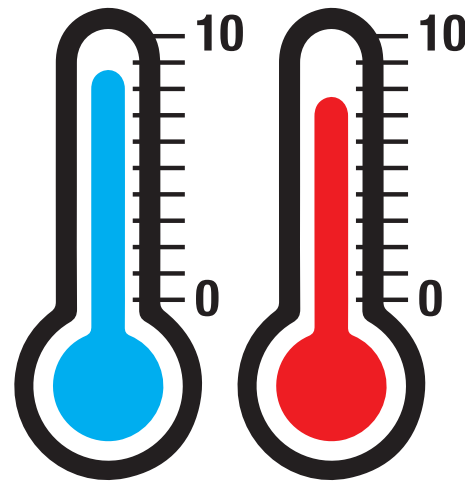

37,5% havien anat
al cinema

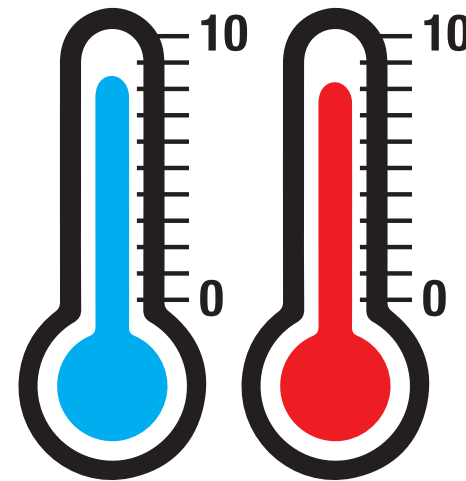
Persones usuàries: valoració de les biblioteques

Un 8,3 sobre 10 és la nota que donen els usuaris de mitjana a la biblioteca

El segment d'edat més avançada atorga la valoració més positiva: 8,6 i els més joves la més baixa: 7,8

La població amb estudis primaris o inferiors puntua per sobre la mitjana: 8,5

La mida del municipi, la província de residència o la llengua pròpia són factors que no afecten la valoració de la biblioteca

Imatge de la professió vista per les persones no-usuàries

Crèdits:

Encàrrec i coordinació a càrrec de:

Carme Fenoll, Cap del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya

Javier Nieto, Responsable en Treball Estadístic. Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya

Responsables acadèmiques:

Dra. Núria Ferran-Ferrer, professora als Estudis de Ciències de la Informació i la Comunicació de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

Dra. Mireia Fernández-Ardèvol, investigadora sènior a l'Institut de Recerca IN3-UOC

Responsables de la recollida de dades:

Daniel Ibáñez Vidal, de la Universitat Oberta de Catalunya

Instituto Apolda

Llicència Creative Commons (CC BY-NC-SA 4.0)